

KONTROLNI ISPIT

ZANIMANJE: AUTOMEHANIČAR

IME I PREZIME:.....

RADNA PROBA

Uređenje dijela motora (Ottovi ili Dieselovi)

Za uspješno obavljen zadatak kandidat treba:

- opisati postupak rada
- izabrati odgovarajući alat i pribor
- izabrati potrošni materijal (po potrebi)
- izvesti postupak demontaže dijela motora
- utvrditi ispravnost dijela
- odabrati rezervni dio
- zamijeniti neispravni dio
- izvršiti montažu
- nakon montaže izvršiti kontrolu i ispitivanje rada motora
- prema potrebi – objasniti pojedine faze rada

Cijelo vrijeme kontrolnog ispita, učenik se mora pridržavati mjera zaštite na radu i zaštite okoliša te ostalih uvjeta koje odredi ispitna komisija.

Vrijeme rada: maks. 90 minuta

Mjesto rada: licencirana automehaničarska radionica

Ocjenjivanje: prema priloženom ocjenjivačkom listu

Izbor mogućih radnih proba

1. Četverokružni zaštitni ventil
2. Izmjena brtve glave
3. Izmjena klipnih prstenova
4. Izmjena letećih ležaja
5. Izmjena kompresora
6. Mjerenje kompresije

Pismena provjera znanja – vezana uz radnu probu: Uređenje dijela motora (Ottovi ili Dieselovi)

---

1. Motor s pet cilindara ima promjer cilindra 81 mm , a hod klipa iznosi $93,2\text{ mm}$. (3)
Izračunaj radni volumen cilindra i radni volumen motora u cm^3 .
Zaokruži iznos radnog volumena motora u *litrama* .

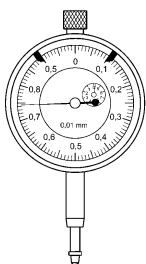
2. Koliko iznosi stupanj (omjer) kompresije motora kojem je radni volumen (2)
cilindra 510 cm^3 , a kompresijski volumen 62 cm^3 ?

3. Koliko iznosi srednja brzina klipa u motoru koji ima hod klipa 80 mm , a (2)
motor (radilica) se vrti s $5500\text{ okretaja / min}$?

4. Najviši tlak u cilindru motora nastao izgaranjem goriva iznosi $4,8\text{ MPa}$. (1)
Koliko iznosi taj tlak u *barima* ?

5. Motor ima najveću snagu od 140 KS (*konjskih snaga*) . (1)
Koliko iznosi snaga motora izražena u *kW* (*kilowatima*) ?

6.

a) Koji mjerni uređaj prikazuje slika ?

.....

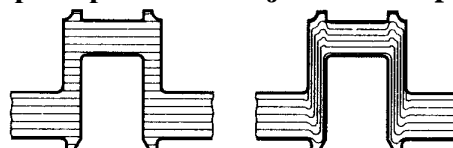
b) Što se njime mjeri i kako je to zbog lakšeg očitavanja prikazano?

.....

7. Koljenasto vratilo (radilica) izrađuje se lijevanjem i kovanjem u ukovnju ? (2)

a) Napiši pored slika kojim postupkom izrade je dobivena prikazana struktura materijala .

.....

.....

b) Kojim postupkom izrade je postignuta viša čvrstoća koljenastog vratila ?

8. Cementiranje je postupak termokemijske obrade čelika koji se sastoji od : (3)
(napiši)

- .....
- .....

Cementiranjem obrađena osovica (svornjak) klipa ima slijedeća svojstva:

- .....
- .....

9. Aluminijska legura kao materijal cilindra motora u odnosu na sivi ljev ima slijedeća svojstva : (zaokruži točne tvrdnje) (2)

- a) dobru toplinsku vodljivost
- b) dobra klizna svojstva i otpornost na trošenje
- c) malu specifičnu težinu
- d) malo temperaturno rastezanje

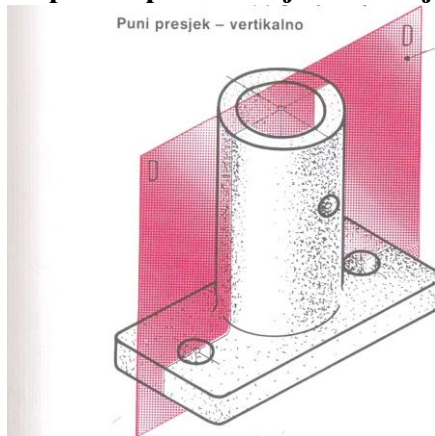
10. Čvrstoća materijala je : (zaokruži točnu tvrdnju) (1)

- a) otpornost materijala na zadiranja u njegovu površinu
- b) otpornost materijala na deformaciju i kidanje
- c) svojstvo materijala da se nakon prestanka djelovanja sile vrati u početni položaj

11. Mehanička svojstva materijala su : (zaokruži točne tvrdnje) (2)

- a) Žilavost
- b) Zavarljivost
- c) Magnetska svojstva
- d) Elastičnost
- e) Tvrdoća
- f) Kovkost

12. Prema izometriji predmeta na slici nacrtaj (skiciraj) ortogonalne projekcije (N,T,B) i prema prikazanoj ravnini sječenja nacrtaj presjek u odgovarajućoj projekciji . (3)

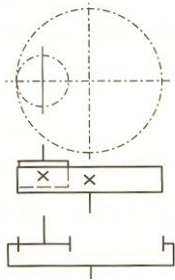
13. Dosjed između provrta na klip (očica) i svornjaka (osovinice) klipa je : (4)
 $\varnothing 12 H 7 / r 6$. Dozvoljena odstupanja su prikazana u tablici .

a) skiciraj i kotiraj dosjed , napiši koliko iznosi zračnost (prisnost) i vrstu dosjeda ?

ISO TOLERANCIJA	
$\varnothing 12 H 7$	0,018 0,000
$\varnothing 12 r 6$	0,034 0,023

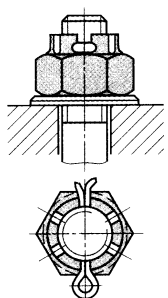
b) Kako se u praksi izvodi ovaj dosjed (kako se ugrađuje osovinica u klip motora) ?

14. Slika je simbolički prikaz zupčastog para : (1)
(zaokruži točnu tvrdnju)

- a) s vanjskim ozubljenjem
- b) s unutarnjim ozubljenjem
- c) sa stožastim zupčanicima

15. Koji naći osiguranja vijčanog spoja protiv odvijanja prikazuju slike ? (2)

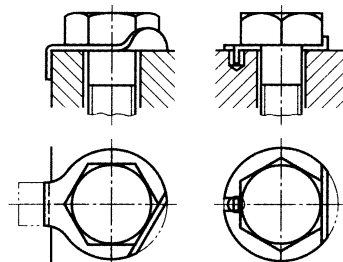
1.1.

- a) podloškom s produžetkom
- b) elastičnim prstenom
- c) krunastom maticom i rascjepkom
- d) maticom i protumaticom

(upiši pored slika)

.....
.....

1.2.

16. Što znači oznaka navoja M 12 x 1,5 (detaljno) ? (2)

M -

12 -

1,5 -

17. Za urezivanje navoja M 10 treba predhodno izbušiti provrt promjera : (1)
(zaokruži točnu tvrdnju)

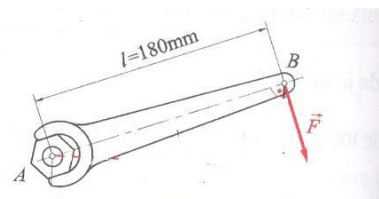
- a) 6,7 mm
- b) 8,4 mm
- c) 10,2 mm

18. Koju vrstu valjnog (kotrljajućeg) ležaja prikazuje slika ? (3)
(zaokruži točne tvrdnje)

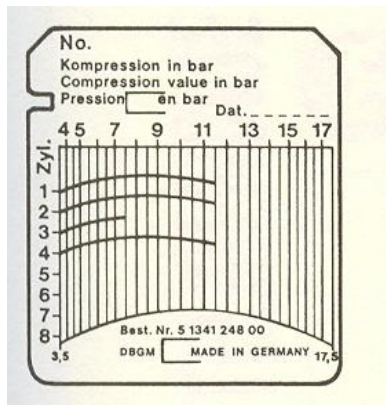
- a) valjkasti
- b) stožasti
- c) poprečni (radijalni)
- d) uzdužni (aksijalni)
- e) jednoredni
- f) dvoredni

19. Koliki je moment potreban za pritezanje matice s ključem (na slici) ako se djeluje silom $F=120\text{ N}$? (2)

20. Kompresijski listić prikazan na slici snimljen je pomoću kompresimetra .
(4)

a) Očitaj s listića i upiši vrijednosti tlaka kompresije za sve cilindre :

b) U kojem stanju se nalazi ovaj motor ako je za novi motor tlak kompresije 12 bara?

(zaokruži broj ispred točne tvrdnje)

- 1) u dobrom
- 2) u prihvatljivom
- 3) u lošem

c) Obrazloži odabranu tvrdnju u pitanju 2b) :

21. Detonacijsko izgaranje goriva kod Otto motora :

(4)

a) Što je detonacijsko izgaranje goriva i koje su mu posljedice ?

b) Navedi uzroke koji dovode do pojave detonacijskog izgaranje goriva :

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

22. a) Što je omjer zraka λ ?

(2)

b) $\lambda=1,1$ je : (zaokruži broj ispred točne tvrdnje)

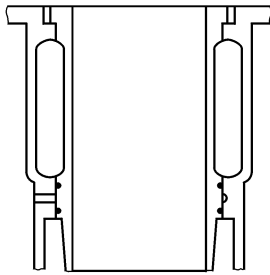
1. siromašna smjesa , ekonomična smjesa
2. bogata smjesa , osigurava najveći okretni moment motora

23. Što je oktanski broj benzina ?

(1)

24. Na slici je prikazana : 1. Suha košuljica cilindra ... (zaokruži točnu tvrdnju)
(2)

2. Mokra košuljica cilindra

b) na slici označi s * prstenaste brtve

c) Ako su nepravilno postavljene prstenaste brtve i na kontrolni otvor curi ulje problem je u :

- 1) gornjoj brtvi ... (zaokruži točnu tvrdnju)
2) donjoj brtvi

25. Za jedan okretaj koljenastog vratila bregasto vratilo napravi :

(1)

(zaokruži točnu tvrdnju)

- a) pola okretaja
b) jedan okretaj
c) dva okretaja